Poštnina plačana v gotovini

Maribor, sreda 19. septembra 1934

Štev. 212 Leto VIII. (XV.)

Cena 1 Din

MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA"

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejeman v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase sprejema tudi oglasni oddelek „Jutra" v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Kriza Društva narodov

Dasi so na sedanjem zasedanju Društva narodov na tapetu razmeroma mnogo važnejša vprašanja, kakor so bila na zadnjem, se splošno zanimanje za razprave ne more dvigniti do one višine, ki smo jo poznali nekoč, v prvih letih obstoja in delovanja te vrhovne mednarodne institucije. **To je dokaz pešanja moči in s tem pomena Društva narodov.** Pa tudi na samih sejah zasedanja se kažejo kaj čudna razpoloženja. Zdi se, ko da nihče izmed zbranih delegatov ne mara jasno opredeliti svojega stališča in čaka zato, naj prej spregovori kdo drugi. Tako se je prve dni dogajalo, da se seje plenuma niso mogle vršiti zaradi tega, **ker se nihče ni oglasil k besedi.** Zares, nenavaden položaj! Kakor da ne bi bilo toliko perečih in velikih mednarodnih problemov, ki zanimajo vse in nujno čakajo rešitve! Toda praksa se je v zadnjih letih razvila tako, da se ti pereči in veliki problemi ne rešujejo več v plenumu, ampak kvečjemu še po hotelih, **sicer pa v zunanjih ministrstvih in poslaništvih velesil.** Vzhodni pakt, Avstrija, Podonavje, sporazumevanje med Parizom in Rimom, vse to, o čemer bi morala spregovoriti svojo besedo tudi Ženeva Društva narodov, **je ostalo in bo ostalo iz nje izločeno.**

Ta nova praksa »hotelskega« reševanja nujnih in velikih vprašanj mednarodnega političnega življenja, kakor tudi obdelovanja zadev, ki so na programu zasedanja samega Društva narodov, je vzbudila prav te dni tudi že prvo nezadovoljstvo in odkrito kritiko držav, ki niso velesile. Tako so n. pr. mnogi nastopili neprikrito proti temu, da so se najvažnejša pogajanja med diplomati zaradi povabila in sprejema Rusije v Društvo narodov vršila **ne v odsekih ali v plenumu Društva narodov, marveč v hotelskih sobah zunanjih ministrov in delegatov velesil.** Tam je bila po dolgih naporih dosežena potrebna večina za povabilo, tam se je stiliziralo povabilo samo in tam se je določil ves formelni postopek. Velesile so s tem dokazale, da se znajo spretno »na legalen način« izogniti načelom demokracije, na katerih je bilo Društvo narodov zamišljeno, ustanovljeno in organizirano. Enakopravnost držav, malih in velikih, je torej v bistvu samo lepo zveneča fraza.

Mimo tega je pa na vsakem koraku mogoče v Ženevi opaziti, da hodijo diplomati okoli vseh težjih vprašanj kakor maček okoli vrele kaše in so najsrečnejši, **če jih morejo izločiti iz razprave.** Vse se namreč zavedajo, da po odpravi demokracije v Nemčiji, Italiji in Avstriji, po odhodu Nemčije in Japonske in po polomu v Mandžuriji Društvo narodov nima več tiste avtoritete, ki jo je imelo nekoč in zlasti nima nobene eksekutivne moči. Zato se zdi diplomatom bolj modro ne delati kakšnih sklepov, ki se ne bi dali v praksi izvesti in ne zavzemati dokončnih preciznih stališč, ki bi lahko pomenila razdor in ogražanje obstoja te mednarodne institucije. Poljski zunanji minister Beck, ki je pokazal več poguma, kakor vsi sedaj v Ženevi zbrani delegati skupaj, je sicer postavil glede zaščite narodnih manjšin ultimatum, **a decidiranega odgovora ni dobil ne v debati, ne v sklepih.** Namesto da bi bilo Društvo narodov o njegovem predlogu sklepalo in sklenilo: ali se Poljski ugodi in se zaščita razširi na vse, ali pa se ukine za vse, odnosno se nič ne spremeni in ostane vse pri starem, so govorili posamezni delegati, govorili samo o teoriji in teoretičnem pravu. **Problem je torej ostal nerešen; Poljska ni dobila odgovora in kakor vse kaže, ga tudi ne bo dobila.** Vse se bo nekje pokopalo v gori besed in aktov. Poljska se s tem seveda ne bo zadovoljila in bo svojo napoved izvršila, svet se bo pa tudi potem vrtel dalje kakor prej.

Edini rezultat tega zasedanja Društva narodov bo menda **sprejem sovjetske Rusije.** Bo pa to tudi res pozitiven rezultat? Saj Društvu narodov vendar ni končni namen razpravljati o sprejemanju ali odklanjanju kake nove članice? Potem bi bil n. pr. tudi namen kakega pevskega društva razpravljati o članskih zadevah, **namesto gojiti petje!** V tem se pa vidi vsa kriza Društva narodov, in popolnoma razumemo tiste, ki vidijo v njem bolnika. Toda njih zaključka, naj se zato razide, vendarle **ne moremo osvajati.** Res je, da je Društvo narodov tako, kakršno je sedaj, brez prave cene, **toda vsaj formelno vzdržuje še vedno enakopravnost vseh držav. Ako bi se razbilo, tudi te načelne enakopravnosti ne bi več bilo!** Velesile bi potem tudi načelno prevzele vso oblast nad mednarodno politiko. Dokler pa Društvo narodov vendarle še živi, moremo še vedno upati, **da bo nekoč prebolelo sedanjo krizo in postalo to, kar si želimo, da bi bilo.**

—r.

Garancija avstrijske neodvisnosti

Po sprejemu sovjetske Rusije v Društvo narodov stopa zopet v ospredje problem Avstrije in celokupnega Podonavja

ŽENEVA, 19. septembra. Po sprejemu sovjetske Rusije v Društvo narodov stopa zopet v ospredje vsega zanimanja mednarodne diplomacije vprašanje sporazuma med Francijo in Italijo, v tem kompleksu pa zlasti zadeva Avstrije in Podonavja. Kakor se doznava, je italijanski delegat baron Alojsi predložil angleški in francoski delegaciji že takoj ko je prispel v Ženevo italijanski načrt o rešitvi vprašanja avstrijske neodvisnosti. Po tem načrtu bi se Francija, Anglija in Italija obvezale garantirati avstrijsko neodvisnost, uporabiti v ta namen vsa prikladna sredstva in dogovor zaključiti tako, da bi bil omogočen pristop k paktu vsem ostalim zainteresiranim državam. Barthou je baje ta načrt odobril, onemogočil pa ga je sir Simon, ker Anglija ni pripravljena prevzeti nobenih novih garancij na kontinentu. Taka rešitev pa tudi ne bi ustrezala državam male antante, ker bi jih postavila pred dovršeno dejstvo. Zaradi tega se bodo pogajanja sedaj nadaljevala in bo, kakor se zatrjuje, v kratkem v Parizu zadevna konferenca. V začetku oktobra bodo prispeli v Pariz romunski kralj Karol, ministrski predsednik Tatarescu, zunanji minister Titulescu in jugoslovanski zunanji minister Jevtić. Ostale zainteresirane države bodo zastopali njihovi poslaniki. Glede stališča male antante je znano, da zahteva še vedno rešitev avstrijskega vprašanja na široki bazi, ki ne bo dovoljevala nobeni velesili posebnih privilegijev. Garancija neodvisnosti pa mora biti mimo tega taka, da bo poleg Anschlussa izključevala tudi vrnitev Habsburžanov. Avstrijski kancelar dr. Schuschnigg, katerega bivanje v Ženevi je bilo v prvi vrsti posvečeno vprašanju avstrijske neodvisnosti, je v svojih razgovorih obrazložil zainteresiranim diplomatom svoje stališče in se včeraj vrnil na Dunaj. Nadaljnje razgovore bo v njegovem imenu vodil avstrijski zunanji minister Berger-Waldenegg. Pa tudi francoski zunanji minister Barthou bo danes odpotoval v Pariz, kjer bo ostal nekaj dni, a se bo nato vrnil sem, da nadaljuje razgovore o paktu za avstrijsko neodvisnost.

Po vstopu Rusije v Društvo narodov

GLASOVANJA ZA SPREJEM. GOVOR VODITELJA RUSKE DELEGACIJE. ZANIMANJE V ŽENEVI.

ŽENEVA, 19. septembra. **Pri včerajšnjem glasovanju za sprejem Rusije v Društvo narodov je bilo za Rusijo oddanih 39 glasov. Proti so glasovale: Švica, Portugalska in Nizozemska, dočim se jih je sedem vzdrževalo glasovanja. Za sprejem Rusije v stalni svet je glasovalo 40 držav, 10 se jih pa je vzdrževalo glasovanja. Ko so ob 19.15 uri vstopili v dvorano ruski delegati, so jih navzoči sprejeli v velikim navdušenjem. Delegate je najprej pozdravil predsednik Sandler, kateremu je odgovoril ruski zunanji komisar Litvinov, ki je govoril v angleščini skoraj pol ure. Zahvalil se je članom za povabilo in dodelitev stalnega mesta v svetu ter govoril nato o problemih mednarodnega življenja. Naglasil je, da bo sodelovanje Rusije v Društvo narodov posvečeno prizadevanju za ohranitev miru. Zanimanje za prihod Rusov je bilo nenavadno veliko tudi v vsej ostali Ženevi, kjer je bilo na ulicah vse. Švicarske oblasti so imele mnogo posla z vzdrževanjem reda in ukrepi varnosti za Ruse.**

Nevaren razvoj ameriške stavke

POLOŽAJ SE STALNO POOSTRUJE. — OBSEDNO STANJE V GEORGIJI. KONCENTRACIJSKA TABORIŠČA.

WASHINGTON, 19. septembra. **Položaj v stavki tekstilnih delavcev se je včeraj znatno poslabšal. Popustiti nočejo niti delavci niti delodajalci, zato je edino upanje še Rooseveltovo posredovanje. Najbolj napet položaj je v Georgiji, kjer je moral guverner proglasiti obsedno stanje. Razen tega je bilo urejeno tudi koncentracijsko taborišče, v katero se odpošljejo vsi stavkujoči, ki so aretirani zaradi neredov. Doslej so jih internirali že preko 200. Poostritev je povzročilo tudi to, da so delodajalci sklenili za vsako ceno obratovati s stavkokazi. Zaradi tega so delavci sklenili zasesti vse dohode do tovarn. Možnost novih krvavih spopadov je torej zelo velika.**

Vzrok vstopa Rusije v Društvo narodov

DUNAJ, 19. septembra. **O francosko-ruskih odnošajih po vstopu sovjetske Rusije v Društvo narodov piše Pertinax v »Echo de Paris«, da je Rusija storila ta korak zato, da bo mogla skleniti s Francijo obrambno zvezo. Moskva je že poprej ponudila Franciji vojaško zvezo, bilo pa ji je odgovorjeno, da mora poprej stopiti v Društvo narodov, ker bi sicer Francija mogla priti v položaj, da bi s tako zvezo kršila pravne temelje locarnske pogodbe. V Moskvi so to uvideli in pristali na vstop v Društvo narodov. Sedaj torej ni nobene ovire več za sklenitev take zveze.**

Francoski bojevniki za sporazum z Nemčijo

PARIZ, 19. septembra. **Narodni poslanec in voditelj največjega društva francoskih frontnih bojevnikov, Jean Goy, je napisal v »Petit Journalu« serijo člankov o možnosti nove vojne in se v njih zavzel za direktna pogajanja med francoskimi in nemškimi bojevniki, četudi morda ne bi rodili pozitivnih uspehov. Francoski frontni bojevniki so absolutno proti vsaki preventivni vojni, vendar pa mora biti Francija zaradi sedanjega izredno napetega položaja, zlasti v srednji Evropi, stalno pripravljena na vsako eventualnost.**

FRANCOSKI GLAS PROTI ITALIJI.

PARIZ, 19. septembra. Leon Bailby piše v listu »Jour« o francosko-italijanskih pogajanjih za prijateljstvo in pravi med drugim: »Govori se sedaj zelo veliko o možnosti italijansko-francoskega prijateljstva in celo zavezništva. Toda nič ne bi bilo bolj nevarnega kakor prevelik korak v tej smeri, ker bi bil poln opasnosti. Francija ima sicer resno voljo sporazumeti se s svojo vzhodno sosedo in pripravljenost za to se kaže tudi v Italiji, toda beseda »zveza« se vendar mora opustiti.

AVSTRIJSKI PROCESI.

DUNAJ, 19. septembra. Zaslišavanje dr. Rintelena in zaprtih policijskih funkcionarjev se vrši z nenavadno brzino, da bo najbrže že v najkrajšem času določena razprava. V četrtek bo razprava proti redarjema Grilkeju in Nikischu, ki sta sodelovala pri napadu na Ravag, tudi še ta teden pa bo razprava proti lastnikom tovornih avtomobilov, na katerih so vstaši napadli kancelarjevo palačo.

GIL ROBLES ZAHTEVA VLADO.

MADRID, 19. septembra. Včeraj je voditelj španskih katoličanov Gil Robles obiskal predsednika republike Zamoro in se z njim dolgo časa razgovarjal. Gil Robles je Zamori obrazložil sedanji položaj in naglasil, da bo Španija zašla v novo državljansko vojno, ako se takoj ne ukrene vse potrebno, da se to prepreči. Zahteval je zaradi tega odstop sedanje Samperove vlade in sestavo nove iz vrst desničarjev.

ULTIMATUM VANČI MIHAJLOVEMU.

SOFIJA, 19. septembra. Po vesteh iz Carigrada spremljajo Vančo Mihajlovega in njegovo ženo še vedno detektivi turške redarstvene oblasti. Mimo tega pa mu je bil tudi dostavljen odlok, po katerem se mora v teku treh dni izseliti iz Turčije, ali pa bo interniran v določenem kraju, katerega ne bo smel zapustiti.

Dnevne vesti

Nedeljski izlet v Prekmurje prestižno vprašanje

VSI NA PROSLAVO PETNAJSTLETNICE OSVOBOJENJA SLOVENSKE KRAJINE.

Če bi bilo kdaj umestno tudi **na zunaj** pokazati, da smatramo Slovensko Krajino za našo, bo to v soboto in v nedeljo 22. in 23. septembra 1934. Čim več nas bo ta dva dneva v Murski Soboti in v Dolnji Lendavi, tem večji vtis bomo napravili na domače ljudstvo, ki bo videlo v »prišlekih« kri svoje krvi, tem večji pa bo tudi občutek poparjenosti nelojalnežev in špicljev z onstran meje.

Drugi narodi, zlasti veliki, bi tako pomembno proslavo, kakoršna bo nedeljska, spremenili v pravcati narodni tabor in bi se ne izkazali le po številu, marveč tudi po zunanjosti, t. j. z zastavami, narodnimi nošami in oblačili, z narodno pesmijo in narodnimi plesi, s čimer bi ob taki važni priliki, ko gre za kategorično izjavo narodne volje, tudi na zunaj dokazali svojo suverenost nad prekomernimi apetiti. Zato pa mora biti naša nedeljska proslava pravcati narodni čilim. Pa tudi z ljubeznivim nastopanjem napram domačemu prebivalstvu si moramo ta dan pridobiti njih srca, kajti prekmursko deželico ne obišče vsak dan Cosyns, še manj pa je proslava 15-letnice osvoboditve vsakdanja.

Dolžnost vsakega posameznega udeleženca bodi, da si s taktnim nastopom pridobi simpatije tamkajšnjega ljudstva. V slovenskem inteligentu ne sme pričakovati oholosti nekdanje madjarske jare gospode, temveč mora spoznati in ceniti povezanost in demokratičnost naših izobražencev z ljudstvom. Skrbeti moramo torej, ko bo prekmursko ljudstvo prvič videlo toliko slovenske in jugoslovanske inteligence, da bo še dolgo zajemalo iz nedeljskih vtisov moralno moč in pomoč.

Prepričani smo zatorej, da bo nedeljski posebni vlak zlasti iz Maribora ponesel s seboj armado narodnega občinstva v našo prelepo, ravno — Slovensko Rusijo!

---

† **Ivan Senica.** Davi ob pol 7. uri je na svojem stanovanju v Prečni ulici št. 3 po težki in mukepolni bolezni umrl v starosti 62 let upokojeni policijski pristav in dolgoletni ter zaslužni tajnik Mariborskega slovenskega obrtnega društva g. Ivan Senica. Pokojnik je bil po rodu iz Kozjega in je posvetil svoje življenje policijski službi. Dolga leta je služboval v Opatiji, kjer kljub hudemu avstrijskemu pritisku ni mogel zatajiti narodnega prepričanja in se je že tam kot policijski uradnik zelo uspešno udejstvoval v raznih narodnih društvih. Ob prevratu je prišel v Maribor in je bil prvi med slovenskimi policijskimi uradniki. Kot strokovnjak v policijski službi je s svojo sposobnostjo veliko pomagal pri organizaciji slovenske policijske službe v takrat tako hudo ogroženem Mariboru. V službi strog in objektiven, kot človek pa odkrit in iskren značaj, tak je bil pokojni Senica. In prav zaradi svojega značaja si je pridobil velik ugled in ogromno število prijateljev in znancev. Sovražnika ni imel. Nekaj let je še služboval kot policijski pristav v Mariboru, nato pa je stopil v zasluženi pokoj. Toda žilica mu ni dala miru. Lotil se je z uspehom najtežavnejšega društveno-strokovnega delovanja in posvetil vse svoje moči mariborskemu obrtništvu. Dolgih 10 let je bil tajnik Mariborskega slovenskega obrtnega društva, in si je pridobil za napredek obrtniškega stanu nevenljivih zaslug. Najbolj pa mu je bil pri srcu obrtniški naraščaj, za katerega je ves živel. Prizadeval si je, da bi dobil Maribor tako potrebni vajeniški dom, vendar pa mu to ni bilo dano dočakati. Pod okriljem Slovenskega obrtnega društva je ustanovil godbo in tamburaški zbor, izleti, ki jih je prirejalo društvo, so bili njegovo delo. Prav tako pa je posvetil tudi vse svoje zadnje moči vajeniški in pomočniški razstavi ob priliki letošnjega Mariborskega tedna. Z njim je naše slovensko obrtništvo izgubilo moža, ki mu bo težko najti naslednika. Za pokojnikom globoko žalujeta dva sinova, ki sta oba bančna uradnika in hčerka edinka, ki je poročena s pomorskim kapetanom zdravnikom dr. Antejem Štorom. Pogreb dragega pokojnika bo v petek 21. t. m. ob 15. uri iz mrtvašnice na pobreškem pokopališču. Bodi mu ohranjen časten spomin, žalujočim preostalim pa naše iskreno sožalje!

Iz poštne službe. V Podčetrtek je premeščen poštno-brzojavni manipulant Anton Tušek iz Maribora.

Poljsko odlikovanje ministra dr. Novaka. Predsednik poljske republike je odlikoval našega ministra za socialno politiko in narodno zdravje g. dr. Frana Novaka z redom »Polonie Restitute« I. stopnje. Visoko odlikovanje je našemu ministru slovesno izročil poljski poslanik v Beogradu.

Odličen poljski gost v Mariboru. V petek 21. t. m. obišče naše mesto poljski parlamentarec iz Krakova g. dr. Tadej Dyboski. Njemu na čast bo v petek 21. t. m. ob 18. uri sestanek v kapelici Grajske kleti, na katerega so vljudno vabljeni vsi prijatelji poljskega naroda.

Deložacija. Prebivalcem in pasantom Vrbanove ulice se je nudil včeraj zjutraj mučen prizor. Hišni posetnici A. Hudovernikova in Eli Veitzova sta odpovedali mestni ubogi, 72-letni J. Jarčevi, stanovanje, obstoječe iz skromne sobe s štedilnikom. Ker mestna uboga Jarčeva ni v določenem terminu izpraznila stanovanje, so prišli uradni organi in na zahtevo obeh omenjenih posestnic znosili pohištvo in vse ostalo na cesto, kjer je morala reva prenočevati in so jo nekateri dobri ljudje vso noč stražili, da ji niso tatovi ničesar ukradli. Jarčeva je bila dolgih 28 let služkinja pri nekem občinskem gradbenem inženerju, pa je morala zaradi visoke starosti službo zapustiti. Odvisna je bila od pomoči svojega bivšega gospodarja, mestne občine in dobrote drugih ljudi. Za skromno sobo s štedilnikom je plačevala na mesec 150 Din, in ker je zaostala z najemnino, sta ji omenjeni hišni posestnici odpovedali stanovanje in jo vrgli na cesto. Ubogo revo je vzel v zaščito mestni socialno-politični urad. Pričakovati pa je, da se bo našlo v Mariboru zlato srce, ki bo onemogli starki lajšalo zadnje dni njenega življenja.

Redni občni zbor Olepševalnega društva za magdalensko predmestje bo v soboto 22. t. m. ob 20. uri v gostilni Julija Vernik na Tržaški cesti z običajnim dnevnim redom.

Rdeči križ Krčevina—Košaki priredi v nedeljo 23. t. m. v gostilni Welle v Košakih trgatveno veselico z godbo, petjem in razno drugo zabavo. Začetek ob 15. uri. Dohodek za uboge šolarje.

Ljubitelji gledališča bodo letos prav često zahajali k predstavam, ker se obeta res zanimiva in močna sezona. **Polovico na vstopnini si bodo prihranili, če se prijavijo za gledališkega abonenta.** Torej dve prednosti ima gledališki abonent: 50 odst. prihranjene vstopnine, poleg tega pa vidi **vse uprizoritve letošnje sezone,** dočim bi morda neabonent izpustil marsikatero priliko.

»Zakaj hodim v gledališče?« V sobotni številki našega lista smo razpisali pod tem naslovom nagradno anketo, da oživimo zanimanje za naše narodno gledališče. Za tri najboljše odgovore s polnim podpisom je uprava Narodnega gledališča v Mariboru pripravljena odstopiti tri brezplačne abonmane za dobo 3 mesecev. Odgovore sprejema uredništvo »Večernika« v Mariboru, Gosposka ulica 11, do vključno 26. t. m. Odgovori morajo biti opremljeni s šifro, ki jo naj nosi tudi zaprta kuverta z naslovom anketnega udeleženca.

Iz mariborskega pododbora Združenja rezervnih častnikov. Mariborski pododbor Združenja rezervnih častnikov in bojevnikov ima na razpolago 30 legitimacij za pooblaščeno vožnjo na slavnosti, ki bodo v Čačku od 20. do 26. t. m. Deset legitimacij ima za brezplačno, 20 pa za polovično vožnjo. Reflektanti naj se javijo na državni trgovski akademiji pri predsedniku mariborskega pododbora prof. Škofu.

Pozivam vse četne in bataljonske komandirje, da se udeležijo sestanka v četrtek 20. septembra ob 20. uri v društvenih prostorih N. O. — Podčelnik.

Mariborska jadralna letalska skupina ima svoj redni sestanek v četrtek 20. t. m. v meščanski šoli (Krekova ulica) ob 18.30 uri.

Tujsko-prometno društvo v Kranjski gori prireja za jesen 1934 s pomočjo banske uprave šesttedenski kuharski tečaj, zvezan z enotedenskimi tečaji za vse druge panoge delavnosti obratov in oseb, ki žive od tujcev. Tečaj se prične 22. oktobra in traja do 2. decembra. Poučevale se bodo vse panoge kuharstva, razen tega pa tudi serviranje, garniranje, sestavljanje obedov, razkosavanje itd. Vpisnina za ves tečaj znaša 800 Din. V tej vsoti je vključena hrana in učnina. Prijave sprejema Tujsko-prometno društvo v Kranjski gori do 15. oktobra 1934. Vse nadaljnje informacije pri »Putniku«, Maribor, Aleksandrova cesta 35, tel. int. 21-22.

Opozorilo! V zvezi s tragično smrtjo trgovskega poslovodje Božidarja Kumerja, o kateri smo tudi mi poročali, razširjajo zlobni ljudje razne neosnovane in celo za razne ljudi kompromitirajoče ter izmišljene govorice, pa še celo take, ki žalijo čut pietete do nesrečnega pokojnika. Ker te govorice absolutno niso resnične, opozarjamo zlasti prebivalce Tezna, naj takih vesti ne razširjajo, ker bo oče nesrečnega pokojnika primoran vsakega sodnijsko zasledovati.

Na radovljiški progi prekucnjeni lokomotivi. V Maribor so pripeljali iz Radovljice obe lokomotivi, ki sta se pri železniški nesreči prekucnili v jarek. Obe lokomotivi je precej časa dvigalo osebje mariborske železniške delavnice in je bilo delo silno težavno, ker sta ležali v jarku tik nad Savo. S posebnimi dvigalnimi napravami so dvignili posamezne dele na progo ter jih naložili na vagone. Delavci so delali dan in noč. Obe lokomotivi bodo v mariborski delavnici popravili in bo popravilo trajalo najmanj pol leta.

K. D. »Triglav«. Otvoritev plesne šole bo v soboto 22. septembra v gornji mali dvorani Narodnega doma pod vodstvom diplomiranega plesnega učitelja gospoda Lud. Simončiča. Vaje bodo redno vsako sredo in soboto od 20. do 23. ure.

Združenje obrtnikov. Združenje urarjev, zlatarjev in sorodnih strok, Združenje slaščičarjev in medičarjev in Združenje obrtnikov sodarske stroke vabijo svoje člane, da se udeleže v petek 21. t. m. ob 15. uri z mestnega pokopališča pogreba zaslužnega tajnika g. Ivana Senice, policijskega uradnika v pokoju.

Radio Ljubljana. Spored za četrtek 20. t. m. Ob 12.15: nekaj okroglih za boljšo voljo na ploščah; 12.50: poročila; 13: čas, razni plesi v koncertnih priredbah na ploščah; 18: »20. september 1908«; 18.20: pogovor s poslušalci; 18.50: plošče po željah; 19.10: Jakob Grün in naša nacionalna poezija; 19.30: literarna ura; 19.50: čas, jedilni list; 20: koroška ura; 20.20: koroške narodne pesmi na ploščah; 20.40: radio-orkester; 22: čas, poročila, harmonika.

Grajski kino. Od danes srede dalje zabavna, humorja polna veseloigra **»Moži-ček, kaj pa sedaj?«** Hermann Thimig, Herta Tiele, Fritz Kempers, Theo Lingen.

Kino Union. Danes zadnji dan **»Pesem sveta«**, film prekrasnega petja s svetovnim tenorjem J. Schmidtom. Jutri premiera največjega remek-dela **»Douaumont Verdun«**. Kot dopolnilo velika senzacija **»Baer—Carnera«**, film o boju za svetovno prvenstvo v boksanju.

Pri revmatizmu v glavi, ledjih, plečih, živčnih bolečinah v kolkih, usedu (Hexenschuss) se uporablja naravna **»Franz Josefova« voda** z velikim pridom pri vsakdanjem izpiranju prebavnega kanala.

Narodno gledališče

Vstopnino za trinajst gledaliških predstav si prihrani neabonent-uradnik, **če se abonira na sedež v najboljši loži.** Abonenta-uradnika stane vseletni abonma na sedež v najboljši loži 343 Din (to vsoto odplačuje v sedmih mesečnih obrokih po 40 Din), dočim dobi **neabonent** za omenjeno vsoto le **9 glasbenih predstav.** Ker je letos v abonmanu 22 **uprizoritev,** si abonent na omenjeni ložni sedež torej **prihrani 13 gledaliških predstav.** Iz tega je razvidno, kako izredno veliko prednost ima razpis gledališkega abonmana zlasti še za ložne abonente. Reflektantje na boljše ložne sedeže naj se **prijavijo čim prej,** ker je letos zanimanje za abonma izredno veliko!

Pri želodčnih težkočah, zgagi, zmanjšanem občutku za tek, zapeki, pritisku na jetra, tesnobi, tresenju udov, zaspanosti povzroči kozarec **»Franz Josefove« grenčice** takojšnje poživljanje zastale prebave. Zdravniška sporočila iz tropičnih dežel slave **»Franz Josefovo« vodo** kot važen pripomoček proti griži, kakor tudi želodčnim obolenjem, ki nastopajo v zvezi z mrzlico.

Knjiga za vse osnovne, meščanske in srednje šole kupuj v knjigarni **Tiskovne zadruge,** Aleksandrova c. 13. Tudi na obroke 3575

Kmetijska razstava v Mariboru. Dne 29. in 30. septembra ter 1. oktobra t. l. se bo vršila v prostorih »Uniona« kmetijska razstava, združena s sejmom, ki bo vsebovala najvažnejše kmetijske panoge okrajev Maribor levi in desni breg ter mesta Maribora. Razstavljeno bo v veliki množini najžlahtnejše in najlepše sadje, vino različnih letnikov, poljski pridelki, lesni izdelki, med in vosek, zelenjava, cvetlice in okrasne rastline ter štajerske kokoši. Razen tega bo na razstavi poučni oddelek za vse panoge. Ta razstava ni važna samo za kmečke gospodarje, ampak tudi za ostalo občinstvo, posebno za trgovce s sadjem in trgovce z delikatesami ter gojitelje cvetlic. Zaradi tega vabimo razen kmetovalcev tudi ostalo občinstvo, da obišče to razstavo in s številnim obiskom dokaže, da upošteva kmečki stan, kakor tudi njegov trud in stremljenje za napredkom. Za polovično vožnjo na železnici je zaprošeno.

Mednarodne rokoborbe v Unionu. Danes se borijo Črna maska : Fischer, Belič : Marković in Czaja : Kawan; vse tri odločilne.

Stare obveznice loterijske rente. Stranke, ki so izročile davčni upravi za mesto Maribor stare obveznice 2½%-ne državne loterijske rente za vojno škodo v zameno v času od 19. do 24. avgusta 1934, se vabijo, da takoj dvignejo pri tej upravi nove obveznice osebno proti priznanici in oddaji ustreznih izvirnih reverzov, in sicer v času od 8. do 12. ure. Tudi ostali imetniki reverzov naj nove obveznice takoj dvignejo.

Po nesreči ga je ustrelil. Včeraj popoldne se je igral s samokresom v Sokolski ulici stanujoči 19-letni nožar August Čeh. Samokres je bil nabit in je Čeh ravnal z njim tako neprevidno, da se je sprožil. Izstrelek je zadel njegovega nečaka Franca v levo koleno. Poiskati je moral zdravniške pomoči v bolnici.

Današnji trg je bil srednje založen. Kmetje so pripeljali 10 vozov poljskih pridelkov in 12 vozov sadja. Cene blagu na današnjem trgu se niso mnogo spremenile. Precej je bilo na trgu perutnine. Prodajali so: kokoši po 20 do 30 Din, race po 20 do 25 Din, gosi in purane po 30 do 35 Din, par piščancev pa po 10 do 20 Din. Tudi lesene robe je bilo precej na današnjem trgu.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 16.2 stopinj C; minimalna temperatura je znašala 12.8 stopinj C; barometer je kazal pri 17 stopinjah C 741.8, reduciran na ničlo pa 739.8; relativna vlaga 90. Vreme je oblačno in tiho. Vremenska napoved pravi, da se bo vreme poslabšalo.

Spominjajte se CMD

Nova planinska postojanka

PLANINSKI DOM PRI SV. TREH KRALJIH NA POHORJU PRED OTVORITVIJO.

Zeleno Pohorje je vse posejano s planinskimi kočami ter domovi. Vse te planinske postojanke leže ob glavni prometni črti od Maribora preko pohorskega grebena do Slovenjgradca tako, da imaš od ene do druge po 3 ure, razen nekaterih izjem. Čim dospeš na višino okrog 1000 m, stopaš polagoma navzgor, da tega skoro ne opaziš, kakor po promenadi.

Od tega glavnega grebena pa se približno v sredini odcepija skupina Velikega vrha (1347 m) s Podvrhom ter se polagoma znižuje in prehaja v slovenjebistriško gričevje. Bistri potoki so skupino globoko razorali v več grebenov, ki vsi leže v smeri njih toka. Na njih oblih vrhovih in grebenih leži na sivem granitu rodovitna zemlja za pohorske gozdove, obširne travnike in njive, nižje na ilovnato-apnenastem pasu pa vinske gorice. Tako imajo mnogi kmetje svoje kmetije v vseh treh legah, vinske gorice, polja in planinske goščc s svojimi vijoličasto pisanimi fratami. Vsa ta skupina je bila do malega skoraj neznana, čeravno skriva v sebi naravne lepote, zgodovinske dobe in njih spomenike, kakor morda nobeden del našega Pohorja.

Tako so odkrivali predvsem štiri prazgodovinska gradišča na Tinju g. Walter Schmid ter drugi; ob Bistrici so odkrili mramornat kamnolom iz rimske dobe, saj so vsi ohranjeni rimski spomeniki v Celju. Ptuju in po Pohorju od tod; tako je nekaj zazidanih v cerkev in zidove okrog njih na Tinju in Šmartnu. Nad bistriškim šumom se dviga Aučnikovo gradišče s še ohranjenim pol metra visokim zidom. Vsa tla na vidnih terasah pojo tvoj korak — saj so baje v prejšnjih stoletjih odkrili precej strm rov s stopnicami in ga spet zasuli. Rov je baje peljal strmo navzdol k potoku, od koder vodi še danes nekaj dobro vidnih, umetno izdelanih kamenitih stopnic tik do skale, od tam pa ni več sledu. Kdo jih je zgradil, kdaj in čemu? In nad Kebljem ležita razvalini dveh gradov, last nekdanjih gospodov kebeliskih. Tik pod drugim je ob potoku vodila navzgor mimo cerkve Sv. Treh kraljev rimska cesta do glavne pohorske ceste, ki je baje vodila po vrhu pohorskega grebena. Del te ceste je dobro viden za »Planinskim domom«, ki stoji deloma na granitnih skalah rimske ceste. Po njej so dolgo časa vozili razno rudo pohorskim glažutam in marsikje po kmetskih hišah kažejo kozarce z vdelanim denarjem na dnu in s solzami ob straneh.

Spomin iz stare, slavne pohorske zgodovine pravi, da je nekoč prebivalo ob cesti od Sv. Treh kraljev do Areha tri sto kmetov; danes pa žive njih imena le še deloma na raznih parcelah, vrhovih in studencih. To so bile male lesene koče — dimnice z malimi okni na zapah in z nasajenim železnim klinom v okenskem podboju. V teh je živel rod »paurov«, volarjev, ovčarjev in drvarjev, cokljarjev — varno pred Turki; saj na Pohorju je le malo turških lip. Iz dobe Zrinjskih in Frankopanov so trije graščinski mejniki iz leta 1665, z napisi in grbi Erazma Tattenbacha, grofa in lastnika konjiškega gradu ter slovenjebistriških grofov. Eden teh je še danes pred novim »Planinskim domom«, dočim so ostala dva našli šele letos ob nakupu zemljišča za stavbo.

Cerkev Sv. Treh kraljev je bila večkrat prezidana in povečana zaradi znane romarske poti. Koliko zanimivosti še tiči v njej? Čaka še na svojega zgodovinarja! Le trikrat na leto je oživela poljudeh iz dveh far samo do polovice. Pohorje pa se zopet oživlja, kakor iz dobe »tri sto kmetov od Sv. Treh kraljev do Areha«. Prihaja leto za letom več planincev, ki so se takorekoč zgubili od glavne črte. Predaleč je bilo od vseh strani čez Veliki vrh, ker ni bilo postojanke na njem. Krasen je pogled z Velikega vrha in jezero za njim, s cerkvijo in zidanim križem na svojem gozdnem pobočju, pa je bil Veliki vrh vendar neznan in zapuščen in to le zaradi pomanjkanja planinske postojanke!

Slovenjebistriška podružnica SPD je letos pogumno začela graditi stavbo, ki je sedaj vkljub neugodnemu vremenu v kratki dobi treh mesecev dogotovljena. Izredno lep dom ima poleg dveh gostilniških sob še 10 posameznih sob, poleg skupnih prenočišč ter postranskih prostorov. Po načrtu g. ing. Jelenca iz Maribora so delo v največje zadovoljstvo opravili zidarski polir Frluga iz Slovenske Bistrice ter mizarski mojster Stopar iz Oplotnice.

»Planinski dom« bo slovesno otvorjen v nedeljo, dne 23. septembra 1934.

J. Tomažič.

Društvo jugoslovanskih akademikov v Mariboru

OBČNI ZBOR IN PROSLAVA PETNAJSTLETNICE.

Društvo jugoslovanskih akademikov v Mariboru je imelo v soboto zvečer v lovski sobi hotela »Orel« svoj 34. redni in nato v proslavo 15-letnice obstoja še slavnostni občni zbor, kjer se je v najlepši luči predstavil dobro uvežbani pevski odsek. Slišali smo tam poročila odbornikov in se čudili agilnosti tega društva, ki je vendarle po vsem značaju ferijalno in bi torej pričakovali, da deluje le v počitnicah, torej v omejenem obsegu. Iz poročila g. predsednika pa posnemamo, da je v preteklem letu društvo ne le delovalo, ampak ves čas tudi delalo: priredili so naši akademiki blizu 20 ekskurzij in si pri tem ogledali skoro vse važnejše institucije v Mariboru in bližnji okolici, prirejali so predavanja in so jih hoteli organizirati še več, toda to jim ni bilo mogoče, in jim tega spričo ovir, na katere so pri tem naleteli, in spričo njihove odsotnosti iz Maribora nikakor ni šteti v zlo. Imajo lepo urejeno društveno sobo v Narodnem domu, v njej čitalnico, polno zanimivih časopisov; novo organizirano knjižnico, katero člani pridno obiskujejo in si jo prizadevajo pomnožiti.

Društvo je poskrbelo tudi za mnoge ugodnosti svojih članov: v gledališču jim je preskrbelo znižano vstopnino na sedeže, v kopališču na Mariborskem otoku znižano najemnino za omarice, čisti dobiček akademskega plesa so razdelili med 20 revnih tovarišev, izlete in ekskurzije so financirali iz društvene blagajne. Tako se ni čuditi, da šteje društvo danes preko 100 članov, katerih ogromna večina je prisostvovala tudi obema občnima zboroma preteklo soboto. Pa ne samo aktivni akademiki, tudi blizu štirideset akademskih starešin, prijateljev naših akademikov, je prišlo na slavnostni občni zbor, da čujejo bilanco 15-letnega delovanja.

Društvo je stalo ves čas na stališču jugoslovanskega edinstva in se je udeleževalo vsa leta tudi vseh nacionalnih prireditev ob severni meji. Iz tega društva je izšla iniciativa za snovanje potovalnih diletantskih odrov, to društvo samo je ustanovilo veliko število knjižnic po Dravski dolini, na Dravskem polju in po Kobanskem, odtod je izšla ideja enotne nacionalne fronte ter združitev vseh nacionalnih ter vseh kulturno-naprednih društev v enotno zvezo; prvi v Mariboru po prevratu so prav akademiki organizirali nabiralne in cvetlične dneve ter elitne plese, ki so dajali takrat toliko čistega dobička, da so mogli člani študirati skoro samo s stipendijami tega društva.

V času najhujših političnih razprtij pa seveda tudi to društvo ni stalo ob strani, posledice pa so bile slabe: zaradi strankarskih bojev v društvu in zaradi političnega prestiža so člani iz društva izstopali, edini program društva in raison d'être je bil ples. Od takrat datirajo tudi napadi na DJA, ki so ponehali šele zadnje čase, ko je društvo kazalo zopet večje udejstvovanje v nacionalnem, kulturnem in socialnem področju. Vsekakor je sprejeti delo tega društva z vso resnostjo, saj so naši akademiki pokazali, da so zreli, mladi le po letih! Društvu pa želimo v bodoče še mnogo uspehov in še večjega razmaha!

Za obmejno šolo v Gradišču

POZIV MARIBORČANOM!

Da podpreta mariborski podružnici CMD čim prejšnjo dograditev prepotrebne osnovne šole v obmejnem Gradišču, sta sklenili prirediti 7. oktobra t. l. na Trgu Svobode veliko tombolo.

Gradišče je prijazna vas ob meji med Sv. Duhom na Ostrem vrhu in Zg. ter Sp. Kaplo. Ljudstvo je dobro, toda trpi sedaj hudo pomanjkanje denarnih sredstev. Vas je pritisnjena na obmejno gorovje in oddaljena od Drave in dobre ceste tako, da je že v normalnih časih les, katerega so prebivalci prodajali, dajal le boren izkupiček. Pri sedanjih cenah lesa pa bi spravljanje na Dravo več stalo, kakor ki znašal izkupiček. Drugega blaga pa Gradiščani nimajo za prodajo. Beda je tudi pri premožnih taka, da ni sredstev niti za sol.

Otroci pohajajo v majhno sobico v šolo, ki bi komaj zadostovala za stanovanje majhni družini. Šoloobveznih otrok je za dva razreda. Da pri takih razmerah trpi pouk in zdravje, je umevno. Gradiščani bi radi postavili šolo, toda to je izključeno. Ker so pa naši sosedi, naši sodržavljani in sonarodnjaki, so vredni ki omogočimo.

Kakor vsa okolica, so tudi Gradiščani Mariboru v gospodarskem oziru koristili in še bodo, ker krijejo vse svoje potrebščine koncem koncev le v Mariboru. Zato je ves Maribor dolžan, da podpre akcijo za zgraditev prepotrebne šole. Tudi Gradiščani ne drže rok križem. V prostovoljnem kuluku vse dela, kar leze in gre. Kmetje dajejo gradbeni les zastonj, ubožnejši les sekajo in vlačijo v dolino, vozijo na stavbišče, mešajo malto, delajo in suše opeko itd. Česar pa oni sami ne morejo napraviti, je naša dolžnost, da to z našimi prispevki omogočamo.

Podružnici sta razposlali nad 600 okliceev na vse naslove v Mariboru, od katerih je znano, da so ljubitelji mladine in prijatelji okoličanov, s prošnjo za prispevke. Prav zadovoljivo se dobrotniki oglašajo, toda marsikateri, ki bi lahko, še ni storil svoje dolžnosti. Vsaka podpora, še tako majhna, je dobra po reku: Kamen do kamna palača! Dinar do dinarja šola gradiška!

Za podružnici: Dr. F. Lašič.

Vsedržavne strelske tekme v Beogradu

LEPI USPEHI MARIBORSKE STRELSKE EKIPE. — PROFESOR CESTNIK PRVAK V MALOKALIBRSKEM STRELJANJU. — VUKMANIČEVA ZOPET DRŽAVNA PRVAKINJA.

V času od 9. do 15. septembra so bile v Beogradu strelske tekme za državno prvenstvo, ki se jih je udeležilo ogromno število izvežbanih strelcev strelskih družin iz vse države in je bil na tekmah častno zastopan tudi slovenski strelski sport po mariborski ekipi, ki je tudi letos dosegla naravnost razveseljive uspehe. Mariborsko ekipo so tvorili podpolkovnik Bajo Stanešić, prof. Pero Cestnik, knjigoveški mojster Robert Vukmanič, puškar Dušan Hinič in visokošolec Tone Majer. Tekmovanja so se nadalje udeležile tudi gospe Marija Vukmaničeva, Greta Kušarjeva in Dragica Hiničeva. Škoda le, da je manjkal odlični strelec primarij g. dr. Robič, ki je bil službeno zadržan.

Mariborska ekipa je bila na letošnjih strelskih tekmah za kraljevski pokal boljša kakor lani in je dosegla 300 točk več ter se je placirala na tretje mesto. V končnem plasmentu je dosegel lep uspeh tudi akademik Tone Majer, ki si je priboril četrto mesto. Na prvem mestu je Kragujevčan Marković s 436 točkami, medtem ko je dosegel Mariborčan Majer 425 točk. Vsedržavno prvenstvo si je priboril letos Beograjčan Djoka Srečković, ker je njegov nevarni konkurent, Mariborčan prof. Cestnik, bil zelo nerazpoložen in se je placiral komaj na 5. mesto. Pač pa je dosegel državno prvenstvo v malokalibrskem streljanju s 511 točkami. V tekmovanju dam si je priborila tudi letos državno prvenstvo ga. Vukmaničeva, medtem ko je ga. Kušarjeva na tretjem, ga. Hiničeva pa na četrtem mestu.

Rezultati v posameznih tarčah so bili naslednji:

Zmagovalna tarča: 1. skupina (120 strelov iz treh postav in hitro streljanje): 1. Djoka Srečković (Beograd) 959 točk; 2. Ivan Marković (Čuprija) 938; 3. Blagoje Josić (Beograd) 932; 4. Nemanje Marković (Kragujevac) 925; 5. prof. Cestnik (Maribor) 923; Bora Marković (Vel. Bečkerek) 897; 10. Tone Majer (Maribor) 876; 11. Robert Vukmanič (Maribor) 873. 2. Skupina (60 strelov iz treh stavov in hitro streljanje): 1. Mijat Čeperković (Rudnik) 436; 2. podpolkovnik Bajo Stanišić (Maribor) 431; 3. Voja Marković (Kragujevac) 428; 4. dr. Šibenik (Zagreb) 426 točk.

Splošna tarča: 1. skupina (ležeča in dve klečeči seriji strelov): 1. kapetan Života Mitrović (Kragujevac) 257; 6. prof. Cestnik (Maribor) 249; 11. Tone Majer (Maribor) 241; 12. dr. Görog (Osijek) 240 točk. 2. skupina (dve ležeči in klečeča serija): 1. Aleks Blajić (Kragujevac) 247; 2. Dušan Hinič (Maribor) 246; 3. podpolkovnik Stanešić (Maribor) 244; 6. Robert Vukmanič (Maribor) 240; 14. dr. Šibenik (Zagreb) 222 točk.

Malokalibrska tarča (60 strelov iz treh stavov): 1. prof. Pero Cestnik (Maribor) 511; Blagoje Josić (Beograd) 501; 3. Ivan Marković (Čuprija) 489; 5. Robert Vukmanič (Maribor) 488. Dame (20 strelov iz ležečega in 10 strelov iz stoječega stava): 1. Marija Vukmaničeva (Maribor) 219; 2. Radmila Radoškova (Beograd) 197; 3. Greta Kušarjeva (Maribor) 197; 4. Dragica Hiničeva (Maribor) 196 točk.

Nagradna tarča za kraljev pokal (5 strelcev, vsak po 60 strelov iz treh stavov): 1. Kragujevac 2096; 2. Beograd 2078; 3. Maribor 2001; Novi Sad 1518 točk.

Šolske knjige
šolske potrebščine
Tiskovna zadruga, Maribor
Aleksandrova cesta 13
Odplačila event. tudi na obroke

Milijonar, ki nima pojma o svojem premoženju.

»Lydove Noviny«, ki izhajajo v Brnu, pozivajo lastnika neke srečke, naj dvigne dobitek, ki znaša okrog 2 milijona čeških kron. Srečko, ki je zadela, je kupil pod pseudonimom neki Taumert, a se doslej še ni javil. Mož tava morebiti kje v bedi in ne ve, da je postal čez noč milijonar.

Najdene kitajske mumije.

Blizu mesta Žumpinga na jugovzhodnem Kitajskem so delavci te dni nivelirali teren in naleteli pri tem na doslej še neznano jamo. Jama je bila polna kitajskih mumij. Po predmetih, ki so jih našli pri mumijah, sodijo, da je bila jama nekdaj grobnica in da so mumije stare nad 2000 let.

Nalezljiva bolezen.

Peter: No, kako se kaj počuti tvoja žena? Je še vedno tako nervozna?

Pavel: Ne, ji je že odleglo. Toda zdaj je zaradi nje nervozna vsa družina.

E. Vittecoq:

Usoda

»Policija mi nikakor ni hotela verjeti, gospod,« mi je dejal neznanec. »Jaz pa sem kljub temu globoko uverjen o resničnosti svojega doživljaja. Kdor je videl, kar sem videl jaz, se boji vsega in se ne boji ničesar. Usoda je vsemogočna, in kogar si je izbrala za svojo žrtev, se ji mora ukloniti... Nikar se ne smejte, gospod!«

Bil sem neopazovana priča vsega dogodka. Da pa boste bolje doumeli tragiko mojega doživljaja, naj vam povem podrobno, kako se je zgodilo. Po poklicu sem upravitelj, ali bolje, sem bil, kajti po onem dogodku nisem več zmožen nobenega rednega dela. Poglejte moje roke, tresejo se tako, da ne morem prijeti za nobeno delo.

Šest mesecev je tega, odkar sem na priporočilo svojega prejšnjega gospodarja, ki je odpotoval v Indijo, dobil mesto upravitelja pri polkovniku Archibaldu Helleyu.

Polkovnik je bil posestnik obširnega zemljišča z mnogimi farmami v Yokshiru. Moj posel je bil nadzirati farmarje, predvsem sem se pa bavil z upravo gradu. Polkovnik je bil samec in zato je vsa njegova služinčad obstojala le iz kuharice, oskrbnika in krščenice. Preteklo leto pa se je sir Archibald Helley poročil z mlado, lepo žensko. Letos je prvič prišla na grad in jaz sem svojima gospodarjema razkazal mnogoštevilne ogromne sobane pustega starodavnega gradu.

Opazoval sem mistres Helleyevo in videl sem, kako se ji je nekajkrat spačil obraz. Obisk gradu ji je bil očito vse prej ko po godu. Njeno razburjenje je še naraslo, ko sem jo opozoril na veliko stensko uro, staro gotovo več sto let, ki je visela na steni v njeni spalnici.

Vživel sem se v svojo novo vlogo upravitelja in sem ji jel pripovedovati staro povest o strašni uri, ki jo je Henrik VIII. poklonil predniku sira Archibalda Helleya. Pravil sem ji, da se ura vedno nenadoma ustavi, kadar umre kak stanovalec gradu. Mistres Helley se je stresla in obrnila k svojemu možu.

»Jel-li res?«

»Res je,« ji je odgovoril mož. »Vsaj tako pripovedujejo.«

Čez štirinajst dni nisem več mislil na ta intermezzo. Pri izvrševanju svoje službe pa se mi je dva, trikrat pripetilo, da sem slišal osorne besede, ki sta jih izmenjala oba zakonca. Sicer navadno ne raznašam, če kaj slišim, in sam ne vem, kako sem o tem govoril z oskrbnikom, in ta mi je pojasnil, čegar ga nisem niti vprašal: da je sir Helley privedel svojo ženo na grad le, da jo odtegne njenemu bivšemu zaročencu, ki je bil še vedno vanjo zaljubljen in najbrž tudi ona vanj. Odtod, je dostavil oskrbnik, izvirajo tudi prepiri, ki ste jih slišali, kajti polkovnik je zelo vroče krvi.

Tri dni po tem pogovoru je izbruhnilo:

Bilo je nekako ob enajstih zvečer, ko sem začul zvonec. Služinčad je že spala v svojih prostorih poleg gradu. Jaz sam pa nisem nikoli zapustil gradu. Potlačil sem v žep še tlečo pipo in odhitel v spalnico, odkoder je prihajalo zvonenje.

Mistres Helley je ležala v naslanjaču, Lase je imela razmršene in obraz ji je pokrivala mrtvaška bledica. S prstom je pokazala na uro in tresoč se od groze je zašklepetala:

»Ustavila se je! Ste-li vi...?«

»Niti dotaknil se je nisem, milova!«

»Potem pa... bo v gradu nekdo umrl?...«

Poskušal sem ublažiti njeno rastoče razburjenje, a ko se je malo zbrala, mi je ukazala:

»Dobro je. Pokličite polkovnika!«

Odhitel sem po ukazu. On je takoj prišel v njeno spalnico in pozabil pripreti vrata. Šel sem za njim in postal v temnem hodniku. Tako sem vse slišal in tudi videl skozi polodprta vrata.

»Archibald,« je spregovorila z glasom, ki se je tresel od razburjenja in prikrite groze, »ura se je ustavila, vidiš?«

»Nič hudega, draga moja? So jo pač pozabili naviti.«

»Dobro veš, da jo Charlie, tvoj upravitelj, vsako jutro navije na moj izrecen ukaz... Torej...«

»Torej res veruješ oni vraži?«

»Verujem, da! Saj sem sama čitala ono povest in tudi imena žrtev. Doslej se ura še ni nikdar zmotila.«

»Naj bo! A kdo ti pravi, da se tiče tebe?«

»Ali tebe?«

»Mene?«

»Nikdar se ni ura ustavila, kakor le ob smrti enega izmed gospodarjev. Torej...«

»Torej... razumem!«

Skozi odprta vrata sem videl takrat oba obraza. Sir Archibald je bil prav tako mrtvaško bled kakor njegova žena. Hodil je z velikimi koraki po sobi gori in doli.

»Razumeš, kaj?« izgovori boječe mistrese Helley.

»Kaj?«

Sir Archibald je obstal. Njegov suhljati obraz je postal rdeč ko opeka, čeljusti so se mu krčevito stisnile in koščena brada se je začrtala še ostreje v somraku. Mirno, brez pretnje v glasu, je zamolklo nadaljeval:

»Reginald, tvoj bivši zaročenec, je od včeraj na gradu. Opazil ga je moj čuvaj. In če ne vem, kje se skriva, pa vem, da se je zaklel, da te mi odpelje. Sredstev ne bo izbiral. Ura, ki se je ustavila prerokuje smrt...«

»Molči!« je zakričala ona.

»Njemu, prekletemu Reginaldu, ne morem do živega. Torej ostaneva le še ti in jaz! Njegov prihod v grad, to vem, pomeni, da me noče ubiti... če...«

»Če?...«

»Če poprej ne ubijem jaz tebe. Potem bo usodi zadoščeno, in moje življenje bo varno.«

Ona je skokoma planila na noge. Z razprtimi rokami si je zakrila obraz in oči.

»Pa saj me ljubiš,« je rekla slišno.

»Da, ljubim te,« je odvrnil on mrtvo. »Toda ljubim tudi življenje. Tvoje ljubezni do mene pa nisem gotov. Če me on ubije, boš pobegnila ž njim. Tega ne prenesem. Usoda hoče smrt, potem bo pomirjena. In ta smrt bo tvoja!«

Mistrese Helley se ni več genila, čul sem njeno pritajeno ihtenje, da se nisem od groze kakor prikovan, da se nisem mogel niti premakniti.

Nakrat zamolkel pok. Otrplost je izginila iz mojih udov kakor piš in planil sem v spalnico. Na tleh se je v smrtnih krčih vilo telo mistres Helley. Ves trd sem obstal. Sir Archibald me ni opazil. Dvignjenih rok je skočil k uri, vihtel revolver, iz katerega se je še kadilo, in zarjul na ves glas:

»Usodi je zadoščeno. Smrt je prišla v hišo. Ubil sem jo.«

Ko je izgovoril te besede, se je s strašnim truščem utrgala ura in zdrknila ob zidu na Archibalda Helleya ter ga pokopala pod seboj. Sklonil sem se k njemu, toda bil je že mrtev... Ogromna ura mu je razbila glavo... Hotel se je boriti proti usodi, pa ga je premagala brez boja.

Coroner mi ni hotel verjeti, ko sem mu pri zaslišanju povedal, kako se je zgodilo. Jaz pa, gospod, nosim od takrat neprestano mali kazalec one preklete ure. Ne zasmehujte usode, gospod, da se ne maščuje!... Lahko noč!«

Neznanec je privzdignil klobuk in me pustil samega na klopi, kjer sva sedela.

Ptuj

Poroka. Na Ptujski gori sta se poročila preteklo nedeljo Jožef Uran, učitelj v Novi cerkvi in Elza Pihlerjeva, uradnica v hiralnici v Ptuju. Obilo sreče!

Seja občinskega sveta. V četrtek 20. t. m. ob 18. uri bo redna seja občinskega sveta. Na dnevnem redu so razne gospodarske in komunalne zadeve.

Nedostatki v mestnem parku. Razsvetljava v mestnem parku je nezadostna, ker svetiljke ob obali Drave med obema mostoma ne gorijo. Zdi se, da je naprava pokvarjena in je potrebno, da se že z ozirom na tujce, ta nedostatek odpravi.

Sokolska slavnost v Dornavi. Preteklo nedeljo se je vršila v Dornavi sokolska slavnost, ki jo je priredila domača sokolska četa. Prireditev, ki se je vršila na vrtu graščaka Pongraca, je bila dobro aranžirana in je bil tudi obisk prav lep. Te lepe prireditve se je udeležilo izredno veliko občinstva iz Ptuja in širše okolice. Prireditelji so z obiskom prav zadovoljni, posebno pa še, ker se sokolska ideja na deželi tako lepo razvija.

Blagoslovitev nove motorne brizgalne v Stojncih pri Ptuju. Preteklo nedeljo so blagoslovili novo moderno motorno brizgalno, ki si jo je nabavila domača prostovoljna gasilska četa. Svečanosti se je udeležila velika množica ljudi. Prosta zabava, odnosno banket, pa je bil v prostorih gostilne g. Turka. Kumstvo sta prevzela Franc in Marjeta Zagoršek, pos. v Prvencih.

Sport. Preteklo nedeljo se je vršila prijateljska nogometna tekma med SK Dravo in SK Ptujem. Rezultat te zanimive tekme SK Drava : SK Ptuj je 1:1 (1:0) (0:1). Kakor se vidi, je mlada SK Drava že znatno napredovala, k čemur ji čestitamo. Sodnik je bil g. Nemec iz Maribora.

Sport

Juniorski teniški turnir v Mariboru. V nedeljo dopoldne bodo juniorji Slovenskega teniškega kluba iz Ptuja nastopili na teniških igriščih ISSK Maribora proti juniorjem ISSK Maribora.

Čehoslovaška : Avstrija. Prihodnjo nedeljo se bo na Dunaju odigrala meddržavna tekma med reprezentancama Avstrije in Čehoslovaške. Tekma šteje k evropskemu cupu.

SK Rapid v Celju. Mariborski SK Rapid bo v nedeljo 23. t. m. odigral svojo prvo prvenstveno tekmo v Celju, in sicer bo nastopil proti SK Celju.

Strašno krvoprelitje v Mehiki.

Dobro oborožena razbojniška četa je pred kratkim napadla neko vas v državi Mehiko. Razbojniki so ubili 43 vaščanov, med njimi tudi več žensk in otrok. Izropali so vso vas in z ogromnim premoženjem izginili brez sledu. Sedaj jih zasledujejo močne vojaške patrulje, ki so bile poslane na pomoč redni policiji. Vse njihovo dosedanje iskanje je pa zaman. Drzni roparji so zabrisali za seboj vsako sled.

V pisarni.

Šef: Končno ste torej prišli. Ali veste, kolikokrat sem zvonil?

Uradnik: Oprostite, gospod šef, nisem utegnil šteti.

Razno

MORSKE RIBE.
Danes prispelo 250 kg tunjine in se bo prodajalo na stojnici Glavnega trga kg po Din 16.— 3912

Posest

KUPIM HIŠO
z 2 do 3 stanovanji v Mariboru. Polovica gotovina, polovica knjižice, plačam takoj. Dopise pod »Takoj 100« na upravo »Večernika«, Maribor. 3917

Sobo odda

SOBA ZA SOLIDNEGA GOSPODA.
mirna, sončna in zračna, z uporabo kopalnice, se takoj odda. Stroßmajerjeva ul. 28, II. nadstr., vrata 9. 3463

Stanovanje

STANOVANJE
z dvema sobama, kabinetom in ostalimi pritiklinami iščemo za 1. oktober. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Stanovanje«. 3881

DVOSOBNO STANOVANJE
iščeta zakonca z malim otrokom. Ponudbe na upravo »Večernika« pod št. 2324. 3860

Dijaška stan.

DIJAKA ALI DIJAKINJO
sprejmem v vso oskrbo. Naslov v upravi lista. 3931

DIJAKINJA IZ DOBRE RODBINE
se sprejme na stanovanje in hrano. Naslov v upravi »Večernika«. 3802

Pouk

SOLOPETJE
poučuje Škvarča, Maistrova ulica 19. 3616

Čitajte „Večernik“

Umrl je naš dragi in ljubljeni oče, tast in stari oče

Ivan Senica

policijski pristav v pokoju

danes ob pol 7. uri v 62. letu svoje starosti po mukepolni bolezni.

Pogreb bo v petek, dne 21. septembra 1934 ob 15. uri iz mrtvašnice mestnega pokopališča na magdalensko pokopališče na Pobrežju.

Maša zadušnica za blagega pokojnika bo opravljena v soboto, dne 22. septembra 1934 ob 9. uri v frančiškanski cerkvi.

MARIBOR, dne 19. septembra 1934.

Drago, Olga in **Rudolf,** otroci.
Tatjana roj. **Hribarjeva,** snaha. **Dr. Ante Stor,** zet.
Drago Senica in **Janez Stor,** vnuka.

†

Slovensko obrtno društvo v Mariboru naznanja žalostno vest, da je umrl njega dolgoletni tajnik, gospod

Ivan Senica

polic. uradnik v pokoju.

Pogreb za obrtništvo zaslužnega pokojnika bo na mestnem pokopališču v petek, dne 21. septembra ob 15. uri. Prosimo obrtništvo, da se pokojnikovega pogreba polnoštevilno udeleži.

Maribor, dne 19. septembra 1934.

Ivan Sojč, predsednik.

Izdaja konzorcij »Jutra« v Ljubljani; predstavnik izdajatelja in urednik: RADIVOJ REHAR v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru.